

**EUROPOS SOCIALINIO FONDO AGENTŪROS
VIDAUS AUDITO SKYRIUS**

**KORUPCIJOS PREVENCIJOS
AGENTŪROJE VERTINIMO VIDAUS
AUDITO ATASKAITA**

2022 m. kovo 25 d.
VILNIUS

1. PAGRINDINIAI ATASKAITOS FAKTAI

Išvada	Korupcijos prevencijos agentūroje vertinimas:
1. Korupcijos prevencijos planavimo dokumentai	
2. Pranešimai apie korupcinio pobūdžio nusikalstamas veikas	
3. Korupcijos pasireiškimo tikimybės nustatymas	
4. Antikorupcinių elgesio standartų diegimas	
5. Antikorupcinis darbuotojų ir visuomenės švietimas ir informavimas	
6. Personalo patikimumo užtikrinimas	
7. Privačių interesų deklaravimas	
8. ISO 9001:2015 „Kokybės vadybos sistemos. Reikalavimai“ iš dalies laikomasi (4.4.1, 5.3, 7.3, 8.1 p.)	
9. Vidaus kontrolė vertinama gerai. Bendras Agentūros AKL =0,80 (Aukštas).	

	Rekomendacijos susijusios su reikšmingomis grėsmėmis arba galimybėmis, turinčiomis didelį poveikį Agentūros veiklos tikslams. Galimas poveikis Agentūros reputacijai, įstatyminei atitiktčiai, finansams. Problemos reikalauja TOP vadovų dėmesio ir neatidėliotinių sprendimų .
	Rekomendacijos susijusios su galimai reikšmingomis grėsmėmis arba galimybėmis, galinčiomis daryti poveikį Agentūros veiklos tikslams. Klausimai, kuriuos reikėtų reguliariai stebėti ir vertinti/ tobulintinos sritys .
	Rekomendacijos susijusios su nedidelėmis grėsmėmis arba galimybėmis, darančiomis poveikį Agentūros veiklos tikslams. Rizika gali būti toleruojama vidutinės trukmės laikotarpiu .
	Veikla atspindi dabartinę geriausią valdymo praktiką arba yra novatoriškas atsakas į rizikos valdymą Agentūroje. Praktika turėtų būti dalijamasi su kitais.

IŽANGA

2. VIDAUS AUDITO ATASKAITOS ĮVADINĖ DALIS¹:

Vidaus audito atlikimo motyvai	Vykdamant Agentūros VAS 2022 m. veiklos planą, atliktas „Korupcijos prevencijos Agentūroje vertinimo vidaus auditas“.
Vidaus audito atlikimo terminas	Vidaus auditas pradėtas vykdyti 2022 m. vasario 2 d., baigtas 2022 m. kovo 25 d.
Vidaus audito tikslas	<ol style="list-style-type: none">1. Išanalizuoti ir įvertinti korupcijos rizikos valdymą Agentūroje - nustatyti, ar korupcijos rizika valdoma vadovaujantis korupcijos rizikos valdymą ir korupcijos prevenciją reglamentuojančiais LR teisės aktų reikalavimais ir įvertinti vykdomas korupcijos prevencijos priemones:<ul style="list-style-type: none">- Įvertinti Korupcijos rizikos analizės rekomendacijų vykdymą, korupcijos pasireiškimo tikimybės nustatymą;- Įvertinti Korupcijos prevencijos priemonių plano rengimą, įgyvendinimą, stebėseną- Įvertinti švietimą ir informavimą korupcijos prevencijos temomis;- įvertinti kitas Agentūros taikomas korupcijos prevencijos priemones.2. Įvertinti standarto ISO 9001:2015 laikymąsi;3. Įvertinti audituojamo subjekto vidaus kontrolės veikimą.
Vidaus audito vykdytojai	Vidaus auditą atliko Agentūros VAS Vd Jurgita Burokevičienė
Papildoma vidaus audito informacija	Vidaus audito apimtis, metodai, vertinimo kriterijai, kita vidaus audito informacija – žr.1- 5 priedus.

¹ Pavyzdinės vidaus audito metodikos, patvirtintos Finansų ministro 2019-12-23 įsakymu Nr.1K-402, 45.1. papunktis.

VIDAUS AUDITO ATASKAITOS DĖSTOMOJI DALIS²

3. Vidaus audito rezultatai

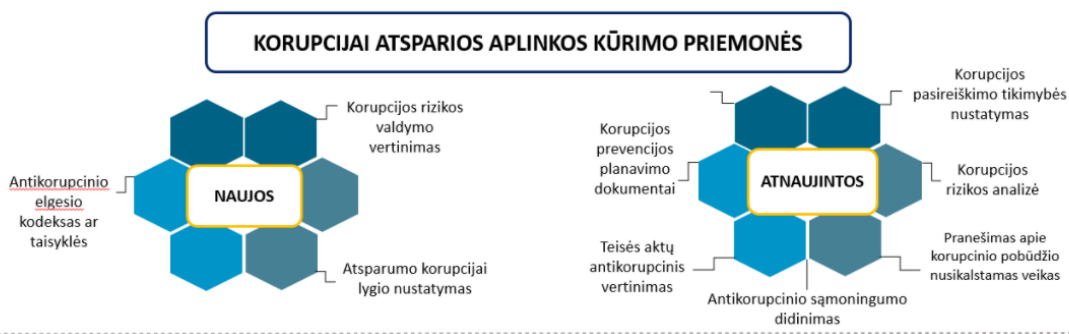
3.1. BENDRA INFORMACIJA

Remiantis Korupcijos prevencijos įstatymo 5 str., korupcijai atsparios aplinkos kūrimo priemonių sistemą sudaro:

- 1) korupcijos prevencijos priemonės;
- 2) antikorpucinio sąmoningumo didinimas;
- 3) personalo patikimumo užtikrinimas;
- 4) kitos įstatymuose nurodytos veiklos ar priemonės, kuriomis kuriama korupcijai atspari aplinka ar didinamas atsparumas korupcijai.

Pagrindinės korupcijos prevencijos priemonės yra šios:

- 1) korupcijos rizikos analizė;
- 2) korupcijos prevencijos planavimo dokumentai;
- 3) teisės aktų ar jų projektų antikorpucinis vertinimas (Agentūroje netaikoma);
- 4) pranešimas apie korupcinio pobūdžio nusikalstamas veikas;
- 5) korupcijos pasireiškimo tikimybės nustatymas;
- 6) korupcijos rizikos valdymo vertinimas;
- 7) atsparumo korupcijai lygio nustatymas;
- 8) antikorpucinių elgesio standartų diegimas.

1 Pav. Pagrindinės korupcijos prevencijos priemonės

Korupcijos prevencija Agentūroje numatyta vykdyti šiomis priemonėmis:

1. Rengiant, koordinuojant ir įgyvendinant Korupcijos prevencijos priemonių planus ir ataskaitas;
2. Atliekant korupcijos pasireiškimo tikimybės vertinimą;
3. Atliekant pažeidimų tyrimą ir viešinant nustatytus korupcijos atvejus;

² Pavyzdinės vidaus audito metodikos, patvirtintos Finansų ministro 2019-12-23 įsakymu Nr.1K-402, 45.2. papunktis.

4. Organizuojant ir nustatant darbuotojų tolerancijos korupcijai lygį;
5. Kreipiantis į LR STT dėl informacijos apie asmenis gavimo;
6. Tikrinant Agentūros darbuotojų pateiktas viešųjų ir privačių interesų deklaracijas;
7. Vykdamt visuomenės ir darbuotojų antikorpucinį švietimą ir informavimą;
8. Diegiant antikorpucinius elgesio standartus.

1 Pastebėjimas

LR korupcijos prevencijos įstatymo 25 p. 1-2 dalyje nurodyta, kad „už korupcijai atsparios aplinkos kūrimą atsakingas subjektas yra tiesiogiai pavaldus ir atskaitingas viešojo sektoriaus subjekto vadovui. Už korupcijai atsparios aplinkos kūrimą atsakingų subjektų veikla reglamentuojama viešojo sektoriaus subjekto patvirtintuose už korupcijai atsparios aplinkos kūrimą atsakingų subjektų nuostatuose ir arba pareigybių aprašymuose³.

Valdyba⁴ ir Visuotinis dalininkų susirinkimas⁵ yra pritarę už Antikorpucinės aplinkos kūrimą atsakingo darbuotojo pareigybės tvirtinimui ir Agentūros struktūros keitimui⁶. Nuspręsta, kol neišaiškės situacija dėl 2022 metų finansavimo, naujo darbuotojo nepriimti. Pareigybės steigimui išlaidos nesuplanuotos.

Atsakingu už korupcijos prevenciją Agentūroje šiuo metu paskirtas TS VPV Adomas Gričius. Atsakomybė už korupcijos ir pažeidimų prevenciją Agentūros veikloje jam priskirta 2021 m. lapkričio 24 d. Darbo sutarties Nr. 791 pakeitimu Nr. DP-1. Atsakomybė už Korupcijai atsparios aplinkos kūrimą bei su tuo susijusių f-jų vykdymą taip pat priskirta 2021 m. gruodžio 15 d. D įsakymu Nr. V-2021-00099. Pažymėtina, kad anksčiau nurodytas darbuotojas nėra tiesiogiai pavaldus ir atskaitingas Agentūros D, o jo atliekamos funkcijos ir atsakomybės nėra detalizuotos nei darbo sutarties pakeitime, nei D įsakyme, nei jo pareigybės aprašyme. Taip pat nėra parengtas korupcijos prevencijos tvarkos aprašas, kuriame būtų detalizuota korupcijos prevencijos vykdymo tvarka. Atsižvelgiant į tai, kad darbuotojui ši sritis priskirta kaip nauja, o funkcijos niekur nėra detalizuotos, įžvelgiama rizika, kad dalis funkcijų gali likti neįvykdytos ar įvykdytos pavėluotai.

*Tai vertiname kaip **vidutinio reikšmingumo** pastebėjimą. Rekomenduojame: 1) kol atsiras galimybė į už Antikorpucinės aplinkos kūrimą atsakingo darbuotojo pareigybę priimti atskirą darbuotoją, papildyti dabar paskirto darbuotojo pareigybės aprašymą arba papildyti D įsakymą, detalizuojant funkcijas, kurias turi atlikti už Antikorpucinės aplinkos kūrimą atsakingas darbuotojas; 2) išaiškėjus situacijai dėl 2022 m. finansavimo, rekomenduojama priimti darbuotoją į Patarėjo teisės klausimais pareigybę, jo funkcijas detalizuoti pareigybės aprašyme; parengti korupcijos prevencijos tvarkos aprašą, kuriame būtų detalizuota korupcijos prevencijos vykdymo tvarka⁷.*

³ Lietuvos Respublikos korupcijos prevencijos įstatymo 25 p. 2 d. „Jie rengiami vadovaujantis Vyriausybės patvirtintais pavyzdiniais už korupcijai atsparios aplinkos kūrimą atsakingų subjektų nuostatais ir (arba) pareigybių aprašymais, kuriuose turi būti nustatoma, kurios šių pavyzdinių dokumentų nuostatos taikomos be išimčių, o nuo kurių nukrypimas galimas, jeigu jis yra pakankamai motyvuotas, nukrypimą pagrindžiančias aplinkybes užfiksuojant viešojo sektoriaus vadovo sprendime, kuriuo patvirtinami už korupcijai atsparios aplinkos kūrimą atsakingų subjektų nuostatai ir (arba) pareigybių aprašymai, arba kitu būdu, užtikrinančiu pakankamą priimtų sprendimų priežasčių ir motyvų atsekamumą“.

⁴ 2022 m. sausio 6 d. protokolas Nr.VP-2022-00001.

⁵ 2022 m. sausio 14 d. protokolas Nr. VDS-2022-00001.

⁶ Patarėjas teisės klausimais, tiesiogiai pavaldus D.

⁷ Pvz. – žr. Lietuvos Respublikos finansų ministro įsakymas Nr. 1K-3 „Dėl korupcijos prevencijos finansų ministru pavestose valdymo srityse ir informacijos apie pažeidimus administravimo finansų ministerijoje“ Nauja redakcija nuo 2022-01-06

Už interesų konfliktų prevenciją Agentūroje paskirti: PS Vd atsakinga už deklaracijų priėmimą, saugojimą, kontrolę ir konsultavimą; PS Sp (PS Vd nebuvimo atveju) atsakinga už deklaracijų priėmimą, saugojimą, kontrolę ir konsultavimą; PPVS Vd - už VP komisijos narių, darbuotojų, paskirtų atlikti supaprastintus pirkimus bei viešųjų pirkimų procedūrose dalyvaujančių ekspertų, pirkimų iniciatorių deklaracijų kontrolę. Minėtų darbuotojų funkcijos detalizuotos Agentūros D įsakyme⁸.

3.2. KORUPCIJOS PREVENCIJOS PRIEMONĖS IR ANTIKORUPCINIO SĄMONINGUMO DIDINIMAS

3.2.1. Korupcijos rizikos analizė

Agentūros Korupcijos rizikos analizę STT atliko 2019 m. Vidaus audito metu įsitikinta, kad STT pateiktos rekomendacijos⁹ įgyvendintos.

3.2.2. Korupcijos prevencijos planavimo dokumentai

Agentūra nerengia savo Korupcijos prevencijos programos (programas rengia steigėjai: LR ŠMSM ir LR SADM). Agentūros kasmet rengiamame Korupcijos prevencijos priemonių plane numatomos tiek priemonės, kuriomis prisidedama prie ministerijų programų įgyvendinimo, tiek individualios antikorupcinės priemonės.

2 Pastebėjimas

2021 m. spalio 13 d. Agentūros D įsakymu Nr. V-2021-00084 patvirtintas Europos Socialinio fondo agentūros taikomų korupcijos prevencijos priemonių planas 2019-2021 metams. 2022-24 Agentūros korupcijos priemonių plano projektas vidaus audito peržiūrai pateiktas 2022 m. vasario 28 d. Išanalizavus vidaus audito metu pateiktą plano projektą, teikiami šie pastebėjimai:

- 1) Plano projekte neatsispindi atliktas ankstesnio Plano veiksmingumo įvertinimas.*
- 2) Plano projekte nenumatyta Plano veiksmingumo ir (ar) poveikio vertinimo atlikimo tvarka, pagal kurią vertinama, ar įvykdžius Plano korupcijos rizikos mažinimo priemones yra pašalinti ar sumažinti nustatyti korupcijos rizikos veiksniai, ar būtina numatyti naujas korupcijos rizikos mažinimo priemones šiuos veiksnius šalinti ar mažinti.*
- 3) Neanalizuojama, kurios įgyvendintos korupcijos rizikos mažinimo priemonės buvo veiksmingos, o kurios nedavė norimų rezultatų, ar sumažėjo (ir kiek) korupcijos rizika, įgyvendinus Plane numatytas korupcijos rizikos mažinimo priemones.*
- 4) Plano projekte neatsispindi atlikta išsami korupcijos rizikos veiksnių analizė ir nustatytos problemos:*
 - nepateiktas Planą ir (ar) jo projektą rengusio subjekto silpnybių, stiprybių, grėsmių ir galimybių vertinimas (SSGG analizės metodas);*
 - nepateiktas susijusių sociologinių tyrimų duomenų vertinimas;*
 - neatspindėti duomenys, gauti atliekant korupcijos rizikos valdymo vertinimą;*
 - neatspindėti duomenys, gauti atlikus korupcijos pasireiškimo tikimybės nustatymą;*
 - neįvertinti duomenys gauti atlikus atsparumo korupcijai lygio nustatymą;*

⁸ 2021 m. kovo 5d.įsakymas Nr. V-2021-00026.

⁹ Rekomendacijos pateiktos dėl Agentūros veiklos, susijusios su 2014-2020 m. finansinio laikotarpio projektų vykdytojų vykdomais viešaisiais pirkimais, projektų kontrole ir priežiūra.

- *neįvertinta informacija apie korupcinio pobūdžio nusikalstamas veikas ir tarnybinius nusizengimus bei vidiniais informacijos apie pažeidimus teikimo kanalais gauta informacija.*
- 5) *Nėra aišku, ar Plano projekto tikslai ir uždaviniai atitinka nustatytas Agentūros problemas ir nukreipti jas šalinti (mažinti).*
- 6) *Nenustatyti aiškūs, apskaičiuojami ir pamatuojami korupcijos rizikos mažinimo tikslo rezultato vertinimo kriterijai. Plano veiksmingumas vertinimas tik pagal korupcijos rizikos mažinimo priemonių laukiamo rezultato vertinimo kriterijus. Ne visais atvejais nurodoma, kokie yra pradiniai duomenys, atskaitos taškai ir kokį konkrečiai rezultatą būtina pasiekti, kad priemonė galėtų būti laikoma įgyvendinta ir veiksminga. Nenustatyta, koks skaičius bus laikomas ribiniu, siekiant efektyvaus priemonių įgyvendinimo ir kokia iš to bus gauta nauda.*
- 7) *Nenustatyta aiški Plano įgyvendinimo koordinavimo ir kontrolės (stebėsenos, vertinimo, papildymo, atnaujinimo) tvarka – 11 p. numatytas plano peržiūrėjimas ir atnaujinimas, atsižvelgiant į korupcijos pasireiškimo tikimybės vertinimo rezultatus, tačiau nenumatytas aiškus terminas, iki kada tai turi būti atlikta. Taip pat nenumatyta, iki kada turi būti parengtas naujas planas, plano vykdymo ataskaita.*
- 8) *Nepaskirtas darbuotojas, atsakingas už Plano vykdymo stebėseną, vertinimą, papildymą ir atnaujinimą.*
- 9) *Plane nėra numatoma galimybė visuomenei ir suinteresuotiems subjektams teikti pasiūlymus dėl Plano atnaujinimo per visą Plano įgyvendinimo laikotarpį.*

Tai vertinama kaip vidutinio reikšmingumo pastebėjimą. Siūloma: 1) rengiant Agentūros Korupcijos prevencijos priemonių planą, atsižvelgti į Korupcijos prevencijos veiksmų planų, jų projektų ir planų įgyvendinimo vertinimo tvarkos aprašo¹⁰ 1 priede rekomenduojamą Plano struktūrą ir papildyti Planą pastebėjime nurodyta informacija.

2019-2021 m. Korupcijos prevencijos priemonių plane numatytos priemonės iš esmės įgyvendintos. Vidaus audito metu įsitikinta, kad korupcijos prevencijos priemonių 2019-2021 m. planas ir 2020 m. įgyvendinimo ataskaita paskelbti Agentūros interneto svetainėje. 2021 m. atskaitos projektas vidaus audito peržiūrai pateiktas 2022 m. vasario 28 d.

Vidaus audito metu įvertintas srities AKL – 0,57 (vidutinis).

3.2.3. Pranešimai apie korupcinio pobūdžio nusikalstamas veikas

Agentūros interneto svetainėje yra nurodyta, kur galima pranešti apie pastebėtus korupcijos atvejus. Įdiegti vidaus informacijos apie pažeidimus teikimo kanalai ir užtikrinamas jų funkcionavimas ir saugumas. Vidaus informacijos apie pažeidimus teikimo kanaluose nurodyta, kaip bus saugoma informacija, susijusi su pranešėjo autoryste, taip pat nurodyta, kas atsakingas už šio kanalo priežiūrą, gauna ir tvarko juo gautą informaciją, kaip bus saugoma informacija, susijusi su pranešėjo autoryste, kokių būdu bus teikiamas grįžtamasis ryšys. Informacijos apie pažeidimus teikimo kanaluose taip pat informuojama apie atsakomybę už žinomai melagingos informacijos pateikimą.

Remiantis vidaus audito metu pateikta informacija, 2020-2021 m. darbuotojų pranešimų apie pastebėtus galimus korupcijos atvejus ar kitus pažeidimus negauta. Visuomenei taip pat sudaryta galimybė pranešti apie pastebėtus galimus korupcijos atvejus.

¹⁰ Lietuvos Respublikos Specialiųjų tyrimų tarnybos direktoriaus 2021 m. gruodžio 28 d. įsakymo Nr. 2-283 „dėl korupcijos prevencijos veiksmų planų, jų projektų ir planų įgyvendinimo vertinimo tvarkos aprašo patvirtinimo“ Priedas Nr.1 „Šakinių, savivaldybių, savarankiškų įstaigų veiklos sričių ir viešojo sektoriaus subjektų korupcijos prevencijos veiksmų planų rengimo gairės“.

Vidaus audito metu įvertintas srities AKL – 0,91 (aukštas).

3.2.4. Korupcijos pasireiškimo tikimybės nustatymas

Agentūros veiklos sričių, kuriose egzistuoja didelė korupcijos pasireiškimo tikimybės vertinimas Agentūroje atliekamas kasmet. Korupcijos pasireiškimo tikimybės nustatymą atlieka už korupcijos prevenciją paskirtas atsakingas darbuotojas. Vidaus audito metu nustatyta, kad 2021 m. Korupcijos pasireiškimo tikimybės nustatymas už 2020 m. atliktas tinkamai. Korupcijos pasireiškimo tikimybės nustatymo procesą koordinavo Agentūros steigėjas – LR SADM. Motyvuota Korupcijos pasireiškimo tikimybės išvada viešinama Agentūros interneto svetainėje, po atlikto korupcijos pasireiškimo tikimybės nustatymo pateikti siūlymai įtraukti į Agentūros korupcijos prevencijos priemonių planą.

Vidaus audito metu įvertintas srities AKL – 0,84 (aukštas).

3.3. ANTIKORUPCINIO SĄMONINGUMO DIDINIMAS

3.3.1. Antikorupcinių elgesio standartų diegimas

3 Pastebėjimas

Remiantis Korupcijos prevencijos įstatymo 13 str. nuostatomis, „1. Savarankiška įstaiga privalo turėti antikorupcinio elgesio kodeksą ar taisykles, kuriuose, atsižvelgiant į jos veiklos specifiką, išsamiai nustatomi pagrindiniai darbuotojų skaidrios veiklos ir antikorupcinio elgesio standartai, kuriais siekiama užtikrinti sąžiningumą, atsakingumą, korupcijos netoleravimą, taip pat aprašomi pavyzdiniai galimos korupcinio pobūdžio rizikos atvejai ir darbuotojų veiksmai su jais susidūrus. 2. Kitas, negu nurodyta šio straipsnio 1 dalyje, viešojo sektoriaus subjektas ir jame dirbantys asmenys vadovaujasi pasirinktinai savo arba savarankiškos įstaigos, kuriai viešojo sektoriaus subjektas yra tiesiogiai arba netiesiogiai pavaldus ir (ar) priskirtas pagal valdymo sritį, patvirtintais antikorupcinio elgesio standartais“.

Agentūroje patvirtinti keletas teisės aktų, reglamentuojančių darbuotojų elgesį: MT-022 Etikos kodeksas, MT-047 Dovanų tvarkos aprašas, MT-021 Vidaus Darbo tvarkos taisyklės, MT-007 Informacijos Apie pažeidimus Europos socialinio fondo agentūroje teikimo ir nagrinėjimo tvarkos aprašas, DI-005 Atmintinė dėl privačių interesų deklaracijų pildymo. Pažymėtina, kad minėtuose dokumentuose nėra aprašomi pavyzdiniai galimos korupcinio pobūdžio rizikos atvejai ir darbuotojų veiksmai su jais susidūrus.

Tai vertiname kaip vidutinio reikšmingumo pastebėjimą. Rekomenduojama papildyti naudojamus Agentūros darbuotojų elgesį reglamentuojančius dokumentus pavyzdiniais galimos korupcinio pobūdžio rizikos atvejais ir nurodyti darbuotojų veiksmus su jais susidūrus arba taikyti LR SADM parengtą Antikorupcinio elgesio kodeksą¹¹. Su atnaujintais dokumentais darbuotojai turi būti supažindinti pasirašytinai.

3.3.2. Antikorupcinis darbuotojų ir visuomenės švietimas ir informavimas

2020-21 m. Agentūroje buvo vykdomos šios antikorupcinio darbuotojų švietimo priemonės:

- Agentūros svetainėje patalpinta rubrika „Kyla klausimų dėl interesų konflikto?“ ;

¹¹ Siekiant užtikrinti tinkamą naujos redakcijos Korupcijos prevencijos įstatymo (KPI) nuostatų įgyvendinimą, SADM Prevencijos skyriuje parengtas Antikorupcinio elgesio kodeksas, kurio nuostatomis siūloma vadovautis visoms SADM pavaldžioms įstaigoms. Agentūrai minėtas dokumentas pateiktas.

- Agentūros darbuotojai supažindinti su Vyriausiosios etikos komisijos parengtomis rekomendacinėmis gairėmis dėl dovanų ir paslaugų priėmimo ribojimų;
- Agentūros darbuotojai privalėjo išlaikyti korupcijos prevencijos testą (prieš tai susipažinę su parengta mokomąja medžiaga skaidrėse);
- Agentūros darbuotojai dalyvavo Tolerancijos korupcijai tyrime (informacija apie rezultatus žr. žemiau pateikiamoje lentelėje);
- Agentūros darbuotojai pasirašytinai supažindinti su naujos redakcijos Informacijos apie pažeidimus Agentūroje teikimo ir nagrinėjimo tvarkos aprašu (MT-007).

1 lentelė. Darbuotojų Tolerancijos korupcijai tyrimo rezultatai 2019-2021 m.:

	2019 m.	2020 m.	2021 m.
Į klausimą „Ar Jūs esate girdėję apie Agentūroje vykdomas korupcijos prevencijos priemones?“ atsakymą „Ne, negirdėjau“ pateikė:	6 proc.	2 proc.	2 proc.
Į klausimą „Ar žinote, kur reikia kreiptis, norint pranešti apie korupcijos atvejį?“ atsakymą „Ne, nežinau“ pateikė:	9 proc.	1 proc.	3 proc.
Respondentų, nežinančių apie korupcijos prevencijos priemones arba kur reikėtų kreiptis dėl korupcijos atvejo, darbo stažas:	Iki 2 m., 2-5 m., 8-12 m., 12 m. ir daugiau	Iki 2 m.	Iki 2 m., nuo 8 iki 12 m. bei 12 m. ir daugiau
Į klausimą „Ar Jūs asmeniškai praneštumėte apie Jums žinomą korupcijos darbe atvejį?“ atsakymą „Ne, nepraneščiau“ pateikė:	1 proc.	0 proc.	0 proc.
Į klausimą „Ar Jūs asmeniškai praneštumėte apie Jums žinomą korupcijos darbe atvejį?“ atsakymą „Negaliu atsakyti (nežinau)“ pateikė:	16 proc.	10 proc.	13 proc.
Į klausimą „Ar Jūs asmeniškai praneštumėte apie Jums žinomą korupcijos darbe atvejį?“ atsakymą „Taip, praneščiau“ pateikė:	83 proc. (134 darbuotojai)	90 proc. (128 darbuotojai)	87 proc. (129 darbuotojai)

Siekdami užtikrinti organizuojamų mokymų efektyvumą, rekomenduojame jau taikomas mokymo formas derinti su susitikimais, seminarais, pateikti konkrečių korupcijos pavyzdžių, žiniasklaidoje paviestintų atvejų, mokymui naudoti situacijas, dilemas, kuriose aptariamoms nevienareikšmės situacijos, skatinančios darbuotojus diskutuoti, ieškoti priimtinių sprendimų.

Agentūros interneto svetainėje visuomenei skelbiama ši informacija:

- Europos socialinio fondo agentūros taikomų korupcijos prevencijos priemonių planas 2019-2021 metams;
- Etikos kodeksas;
- Pareigybių sąrašas, dėl kurių teikiamas prašymas Specialiųjų tyrimų tarnybai pateikti informaciją;
- Pareigybių, kurias einantys asmenys turi pateikti elektroninėmis priemonėmis privačių interesų deklaraciją, sąrašas;
- Korupcijos prevencijos priemonių įgyvendinimo ataskaitos (2015, 2016, 2017, 2017, 2018, 2019, 2020 metais);
- Korupcijos pasireiškimo tikimybės vertinimas (2016, 2017, 2017, 2018, 2019, 2020, 2021 metais);

- Specialiųjų tyrimų tarnybos išvada dėl korupcijos rizikos analizės Europos socialinio fondo agentūros veiklos srityse (2019 m. ir pateiktų pasiūlymų įgyvendinimas);
- Europos socialinio fondo agentūros dovanų politika;
- Informacija apie administruojamuose projektuose nustatytus pažeidimus.

4 Pastebėjimas

Pagal LR Korupcijos prevencijos įstatymo 12 str.¹² ir LR Vyriausybės nutarimą Nr. 480¹³ nuo 2022 m. sausio 1 d. taikomas reikalavimas viešojo sektoriaus subjekto interneto svetainėje skelbti nustatyto Atsparumo korupcijai lygio rezultatus. Iki šiol Agentūros interneto svetainėje Atsparumo korupcijai lygio rezultatai nebuvo skelbiami.

Rekomenduojame Agentūros interneto svetainėje paskelbti 2021 m. korupcijos tikimybės vertinimo metu nustatyto Atsparumo korupcijai lygio (vertinant VP sritį) ir šio vidaus audito metu nustatyto Atsparumo korupcijai lygio rezultatus (Mažo reikšmingumo).

Korupcijos atvejų Agentūros veikloje 2020-2021 m. nenustatyta.

Geroji praktika

Įstaigos vadovo vaidmuo kuriant ir palaikant antikorupcinę aplinką įstaigoje:

- *savo asmeniniu pavyzdžiu turėtų nuolat skatinti laikytis aukščiausių elgesio standartų, o jo antikorupcinė pozicija turi būti aiški visiems įstaigos darbuotojams;*
- *užtikrinti, kad pagal kompetenciją būtų įgyvendinama valstybės politika korupcijos prevencijos srityje vadovaujamoje įstaigoje.*

Agentūros nedetalizuotas vadovybės išsipareigojimas vykdyti korupcijos prevenciją įtrauktas į Agentūros Veiklos politiką. Vienas iš STT Korupcijos prevencijos vadove siūlomų gerosios praktikos pavyzdžių – išsamiau išreikšta vadovų antikorupcinė pozicija - Atsparumo korupcijai politika. ISO 37001:2016 standartas (5.1.1p.) numato, kad viena iš priemonių, kurių organizacijos vadovybė pasitelkia demonstruodama lyderystę ir išsipareigojimą antikorupcinės vadybos sistemos atžvilgiu, yra Atsparumo korupcijai politikos patvirtinimas. Remiantis standarto 5.2 p. antikorupcinėje

¹² LR Korupcijos prevencijos įstatymo 12 str. 12 straipsnis. „1. Nustatant atsparumo korupcijai lygį vertinama, kiek ir kokių korupcijai atsparios aplinkos kūrimo priemonių yra įdiegta viešojo sektoriaus subjekte, šių priemonių diegimo kokybė ir praktinis pritaikomumas bei jas taikant pasiekti rezultatai. Pagal šiuos korupcijai atsparios aplinkos kūrimo priemonių įdiegimo elementus apskaičiuojamas viešojo sektoriaus subjekto atsparumo korupcijai lygis, kuris pagal iš anksto nustatytą skalę gali būti nuo labai žemo iki labai aukšto. 2. Savarankiškų įstaigų atsparumo korupcijai lygio nustatymą atlieka pačios įstaigos. 3. Kitų, negu nurodyta šio straipsnio 2 dalyje, viešojo sektoriaus subjektų atsparumo korupcijai lygio nustatymą atlieka jie patys arba savarankiška įstaiga, kuriai viešojo sektoriaus subjektas yra pavaldus ir (ar) priskirtas pagal valdymo sritį, atsižvelgdami į viešojo sektoriaus subjekto dydį ir administracinius pajėgumus. Teisę nustatyti atsparumo korupcijai lygį taip pat turi šio įstatymo 2 straipsnio 14 dalies 3 punkte nurodyti viešojo sektoriaus subjektai dėl šio įstatymo 2 straipsnio 14 dalies 2 ir 4 punktuose nurodytų viešojo sektoriaus subjektų. 4. Atsparumo korupcijai lygio nustatymo rezultatai skelbiami viešojo sektoriaus subjekto ir (ar) savarankiškos įstaigos, kuriai šis subjektas yra pavaldus ir (ar) priskirtas pagal valdymo sritį, interneto svetainėje.

¹³ Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2003 m. balandžio 18 d. nutarimas Nr. 480 „Dėl bendrųjų reikalavimų valstybės ir savivaldybių institucijų ir įstaigų interneto svetainėms ir mobiliosioms programoms aprašo patvirtinimo“, suvestinė redakcija nuo 2022-01-15: „21. Įstaigos interneto svetainės skyriuje „Korupcijos prevencija“ skelbiama (arba pateikiamos nuorodos į informacijos paskelbimo šaltinius) informacija apie korupcijai atsparios aplinkos kūrimo priemonių, kurias įstaiga privalo vykdyti, įgyvendinimą (apie įstaigos vadovo patvirtintą korupcijos prevencijos veiksmų planą ir jo įgyvendinimo rezultatus); išvadą dėl korupcijos pasireiškimo tikimybės nustatymo ir numatytus bei atliktus veiksmus dėl nustatytų korupcijos rizikos veiksnių pašalinimo ar mažinimo ir pasiektus rezultatus; korupcijos rizikos analizėje nurodytų pasiūlymų įgyvendinimą, atliktus veiksmus ir pasiektus rezultatus; teisės aktų projektų antikorupcinį vertinimą; pareigybės, į kurias pretenduojant turi būti surinkta informacija apie asmenį, vadovaujantis Lietuvos Respublikos korupcijos prevencijos įstatymo III skyriaus nuostatomis; korupcijos rizikos valdymo tobulinimo veiksmus; nustatyto atsparumo korupcijai lygio rezultata; nustatytus korupcinio pobūdžio teisės pažeidimus, jų pobūdį ir skaičių; kur ir kaip pranešti apie korupciją; subjektą, atsakingą už korupcijai atsparios aplinkos kūrimą įstaigoje. Įstaigos iniciatyva gali būti skelbiama ir kita aktuali informacija apie korupciją ir jos prevenciją.“

politikoje: draudžiama korupcija, reikalaujama laikytis organizacijai taikomų antikorupcinių teisės aktų, politika sudaromos sąlygos nustatyti antikorupcinius tikslus, atlikti jų vertinamąją analizę ir juos pasiekti, į politiką įtrauktas įsipareigojimas laikytis antikorupcinės vadybos sistemos reikalavimų, ja skatinama pasitikinti ir nesibaiminant sankcijų gera valia arba remiantis pagrįstu įsitikinimu reikšti susirūpinimą, į ją įtrauktas įsipareigojimas nuolat gerinti antikorupcinę vadybos sistemą, paaiškinami antikorupcinės atitikties funkcijos vykdytojo įgaliojimai ir nepriklausomumas, kuria paaiškinamos antikorupcinės politikos nesilaikymo pasekmės. Antikorupcinė politika turi būti prieinama susipažinti kaip dokumentuota informacija, prieinama susipažinti atitinkamoms suinteresuotosioms šalims.

Rekomenduojame įtraukti Atsparumo korupcijai politiką į Agentūros taikomų antikorupcinių priemonių sąrašą, vadovybei patvirtinti Atsparumo korupcijai politiką ir įsipareigoti bei įpareigoti jos laikytis visus darbuotojus. (Mažo reikšmingumo)

Vidaus audito metu įvertintas srities AKL – 0,68 (aukštesnis nei vidutinis).

3.4. PERSONALO PATIKIMUMO UŽTIKRINIMAS

Asmenį į pareigas priimančio vadovo pareiga užtikrinti, kad į pareigas būtų priimti ir tas pareigas eitu tik nepriekaištingos reputacijos reikalavimus atitinkantys asmenys. Agentūroje sudarytas ir viešai paskelbtas sąrašas pareigybių, dėl kurių numatoma kreiptis į STT pagal KPI str. Vidaus audito metu įsitikinta, kad į STT dėl darbuotojų, pretenduojančių užimti sąraše išvardintas pareigybes, kreipiamasi, tačiau ne visuomet tinkamu laiku (žr. informaciją žemiau).

Įstatymo 9 str. 8 p. nurodyta, kad rašytiniai prašymai STT turi būti pateikiami prieš asmenį skiriant į pareigas, o į pareigas asmuo gali būti paskirtas tik gavus ir įvertinus informaciją iš STT. Vidaus audito metu nustatyta, kad 2021 m. 3 iš 5 padalinių vadovų skyrimo atvejais informacijos apie skiriamus asmenis į STT kreiptasi/ informacija iš STT gauta jau po paskyrimo eiti padalinių vadovų pareigas. Pastebėjimas ir rekomendacija pateikti vidaus audito Nr. 2021-06 metu, vykdoma rekomendacijos įgyvendinimo stebėseną.

Siekiant efektyvesnio rekomendacijos įgyvendinimo, šio vidaus audito metu suderinta, kad Atrankos komisijos protokolas bus papildytas nuostata dėl PS Sp įpareigojimo nustatyta tvarka kreiptis į STT dėl informacijos apie konkursą laimėjusį pretendentą pateikimo, ne vėliau kaip per 2 darbo dienas nuo konkurso pabaigos ir įdarbinimo procesą pradėti tik gavus STT atsakymą.

Vidaus audito metu įvertintas srities AKL – 0,87 (aukštas).

3.5. KITOS ĮSTATYMUOSE NURODYTOS VEIKLOS AR PRIEMONĖS, KURIOMIS KURIAMA KORUPCIJAI ATSPARI APLINKA AR DIDINAMAS ATSPARUMAS KORUPCIJAI

3.5.1. Privačių interesų deklaravimas

Vidaus audito Nr. 2021-06 metu tikrintas privačių interesų deklaravimo valdymas Agentūroje - patikrinus visų lygių vadovų, vertinimo koordinatorių, viešojo pirkimo komisijos narių, asmenų, atliekančių supaprastintus pirkimus, viešųjų pirkimų procedūrose dalyvaujančių ekspertų, pirkimų iniciatorių sąrašus, įsitikinta, kad visais atvejais deklaracijos pateiktos, periodinė viešųjų ir privačių deklaracijų patikra vykdoma. Atlikus 10 pateiktų deklaracijų detalųjį testavimą, neatitinkimų

nenustatyta. Agentūros darbuotojai mokomi, kaip ir kada reikia deklaruoti privačius interesus – parengta atmintinė dėl privačių interesų deklaracijų pildymo Nr. DI-005.

Agentūroje reglamentuota nusišalinimo kilus interesų konfliktui tvarka. Per 2020-21 m. laikotarpį užfiksuotas 1 darbuotojo nusišalinimo atvejis.

Vidaus audito metu įvertintas srities AKL – 0,87 (aukštas).

4. ATSPARUMO KORUPCIJAI LYGIO NUSTATYMAS

Remiantis Korupcijos prevencijos įstatymo 12 str., nustatant atsparumo korupcijai lygį vertinama, kiek ir kokių korupcijai atsparios aplinkos kūrimo priemonių yra įdiegta viešojo sektoriaus subjekte, šių priemonių diegimo kokybė ir praktinis pritaikomumas bei jas taikant pasiekti rezultatai. Pagal šiuos korupcijai atsparios aplinkos kūrimo priemonių įdiegimo elementus apskaičiuojamas viešojo sektoriaus subjekto atsparumo korupcijai lygis, kuris pagal iš anksto nustatytą skalę¹⁴ gali būti nuo labai žemo iki labai aukšto.

Atskirų sričių AKL vertinimo rezultatai pateikiami aprašant kiekvieną sritį.

Bendrasis įstaigos AKL apskaičiuojamas pagal formulę: $AKL = Y - Q \times 0,2$, kai:

Y – visų pirmiau apskaičiuotų A vidurkis.

Q – įstaigoje per metus padarytų korupcinio pobūdžio teisės pažeidimų skaičius, kuris dauginamas iš 0,2.

Vidaus audito metu užpildyti ir apskaičiuoti 6 klausimynų vidurkiai: Korupcijos prevencijos planavimo klausimyno balų vidurkis yra 0,57, Pranešimų apie korupcinio pobūdžio nusikalstamas veikas klausimyno balų vidurkis – 0,91, Korupcijos pasireiškimo tikimybės klausimyno balų vidurkis – 0,84, Antikorupcinio darbuotojų ir visuomenės švietimo ir informavimo klausimyno balų vidurkis – 0,68, Personalo patikimumo užtikrinimo klausimyno balų vidurkis – 0,87, Privačių interesų deklaravimo klausimyno balų vidurkis – 0,92. Tuomet visų klausimynų vidurkis $Y = (0,57 + 0,91 + 0,84 + 0,68 + 0,87 + 0,92) / 6 = 0,80$

Agentūroje per metus padarytų korupcinio pobūdžio teisės pažeidimų – 0.

Bendras Agentūros AKL = $0,80 - 0 \times 0,2 = 0,80$ (Aukštas)

Bendrasis įstaigos AKL gali būti naudojamas vertinant įstaigos korupcijos prevencijos programos rezultatyvumą (kaip rezultato vertinimo rodiklis, vertinant jo pokytį, siekiamybė būtų „1“).

5. KORUPCIJOS RIZIKOS VALDYMO VERTINIMAS

Atsižvelgiant į atskirų korupcijos prevencijos sričių tikrinimo rezultatus, korupcijos rizikos valdymas vertinamas kaip iš esmės tinkamas (detalūs pastebėjimai pateikiami vidaus audito ataskaitoje prie atskirų sričių).

6. ISO 9001:2015 „KOKYBĖS VADYBOS SISTEMOS. REIKALAVIMAI“ LAIKYMASIS

¹⁴ AKL siūloma vertinti pagal šiuos intervalus:

- 1) aukštas AKL, kai apskaičiuoto AKL reikšmė nuo 0,8 iki 1.
- 2) aukštesnis nei vidutinis AKL, kai apskaičiuoto AKL reikšmė nuo 0,6 iki 0,8.
- 3) vidutinis AKL, kai apskaičiuoto AKL reikšmė nuo 0,4 iki 0,6.
- 4) žemesnis nei vidutinis AKL, kai apskaičiuoto AKL reikšmė nuo 0,2 iki 0,4.
- 5) žemas AKL, kai apskaičiuoto AKL reikšmė nuo 0 iki 0,2.

Vidaus audito metu nustatyta, kad ISO 9001:2015 standarto „Kokybės vadybos sistemos. Reikalavimai“ iš dalies laikomasi (4.4.1, 5.3, 7.3, 8.1 p.)

IŠVADOS

1. Vidaus audito metu nustatyta, kad korupcijos rizikos valdymas Agentūroje vertintinas kaip iš esmės tinkamas (pastebėjimai dėl atskirų sričių pateikiami žemiau). Bendras Agentūros AKL $=0,80-0*0,2=0,80$ (Aukštas).
2. Vidaus audito metu nustatyta, kad ISO 9001:2015 standarto „Kokybės vadybos sistemos. Reikalavimai“ laikomasi iš dalies (4.4.1, 5.3, 7.3, 8.1 p.).

4.1. Vidutinio reikšmingumo

4.1.1. Lietuvos Respublikos korupcijos prevencijos įstatymo 25 p. 1-2 dalyje nurodyta, kad „už korupcijai atsparios aplinkos kūrimą atsakingas subjektas yra tiesiogiai pavaldus ir atskaitingas viešojo sektoriaus subjekto vadovui. Už korupcijai atsparios aplinkos kūrimą atsakingų subjektų veikla reglamentuojama viešojo sektoriaus subjekto patvirtintuose už korupcijai atsparios aplinkos kūrimą atsakingų subjektų nuostatuose ir arba pareigybių aprašymuose .

Valdyba ir Visuotinis dalininkų susirinkimas yra pritarę už Antikorupcinės aplinkos kūrimą atsakingo darbuotojo pareigybės tvirtinimui ir Agentūros struktūros keitimui . Nuspręsta, kol neišaiškės situacija dėl 2022 metų finansavimo, naujo darbuotojo nepriimti. Pareigybės steigimui išlaidos nesuplanuotos.

Atsakingu už korupcijos prevenciją Agentūroje šiuo metu paskirtas TS VPV Adomas Gricius. Atsakomybė už korupcijos ir pažeidimų prevenciją Agentūros veikloje jam priskirta Darbo sutarties pakeitimu ir D įsakymu. Pažymėtina, kad anksčiau nurodytas darbuotojas nėra tiesiogiai pavaldus ir atskaitingas Agentūros D, o jo atliekamos funkcijos ir atsakomybės nėra detalizuotos nei darbo sutarties pakeitime, nei D įsakyme, nei jo pareigybės aprašyme. Taip pat nėra parengtas korupcijos prevencijos tvarkos aprašas, kuriame būtų detalizuota korupcijos prevencijos vykdymo tvarka. Atsižvelgiant į tai, kad darbuotojui ši sritis priskirta kaip nauja, o funkcijos niekur nėra detalizuotos, išvelgiama rizika, kad dalis funkcijų gali likti neįvykdytos ar įvykdytos pavėluotai.

4.1.2. Išanalizavus vidaus audito metu pateiktą 2022-24 Agentūros korupcijos priemonių plano projektą, teikiami šie pastebėjimai:

- 1) Plano projekte neatsispindi atliktas ankstesnio Plano veiksmingumo įvertinimas.
- 2) Plano projekte nenumatyta Plano veiksmingumo ir (ar) poveikio vertinimo atlikimo tvarka, pagal kurią vertinama, ar įvykdžius Plano korupcijos rizikos mažinimo priemones yra pašalinti ar sumažinti nustatyti korupcijos rizikos veiksniai, ar būtina numatyti naujas korupcijos rizikos mažinimo priemones šiuos veiksnius šalinti ar mažinti.
- 3) Neanalizuojama, kurios įgyvendintos korupcijos rizikos mažinimo priemonės buvo veiksmingos, o kurios nedavė norimų rezultatų, ar sumažėjo (ir kiek) korupcijos rizika, įgyvendinus Plane numatytas korupcijos rizikos mažinimo priemones.
- 4) Plano projekte neatsispindi atlikta išsami korupcijos rizikos veiksnių analizė ir nustatytos problemos:
 - nepateiktas Planą ir (ar) jo projektą rengusio subjekto silpnybių, stiprybių, grėsmių ir galimybių vertinimas (SSGG analizės metodas);
 - nepateiktas susijusių sociologinių tyrimų duomenų vertinimas;

- neatspindėti duomenys, gauti atliekant korupcijos rizikos valdymo vertinimą;
 - neatspindėti duomenys, gauti atlikus korupcijos pasireiškimo tikimybės nustatymą;
 - neįvertinti duomenys gauti atlikus atsparumo korupcijai lygio nustatymą;
 - neįvertinta informacija apie korupcinio pobūdžio nusikalstamas veikas ir tarnybinius nusižengimus bei vidiniais informacijos apie pažeidimus teikimo kanalais gauta informacija.
- 5) Nėra aišku, ar Plano projekto tikslai ir uždaviniai atitinka nustatytas Agentūros problemas ir nukreipti jas šalinti (mažinti).
 - 6) Nenustatyti aiškūs, apskaičiuojami ir pamatuojami korupcijos rizikos mažinimo tikslo rezultato vertinimo kriterijai. Plano veiksmingumas vertinimas tik pagal korupcijos rizikos mažinimo priemonių laukiamo rezultato vertinimo kriterijus. Ne visais atvejais nurodoma, kokie yra pradiniai duomenys, atskaitos taškai ir kokį konkrečiai rezultatą būtina pasiekti, kad priemonė galėtų būti laikoma įgyvendinta ir veiksminga. Nenustatyta, koks skaičius bus laikomas ribiniu, siekiant efektyvaus priemonių įgyvendinimo ir kokia iš to bus gauta nauda.
 - 7) Nenustatyta aiški Plano įgyvendinimo koordinavimo ir kontrolės (stebėsenos, vertinimo, papildymo, atnaujinimo) tvarka – 11 p. numatytas plano peržiūrėjimas ir atnaujinimas, atsižvelgiant į korupcijos pasireiškimo tikimybės vertinimo rezultatus, tačiau nenumatytas aiškus terminas, iki kada tai turi būti atlikta. Taip pat nenumatyta, iki kada turi būti parengtas naujas planas, plano vykdymo ataskaita.
 - 8) Nepaskirtas darbuotojas, atsakingas už Plano vykdymo stebėseną, vertinimą, papildymą ir atnaujinimą.
 - 9) Plane nėra numatoma galimybė visuomenei ir suinteresuotiems subjektams teikti pasiūlymus dėl Plano atnaujinimo per visą Plano įgyvendinimo laikotarpį.

4.1.3. Remiantis Korupcijos prevencijos įstatymo 13 str. nuostatomis, „1. Savarankiška įstaiga privalo turėti antikorpucinio elgesio kodeksą ar taisykles, kuriuose, atsižvelgiant į jos veiklos specifiką, išsamiai nustatomi pagrindiniai darbuotojų skaidrios veiklos ir antikorpucinio elgesio standartai, kuriais siekiama užtikrinti sąžiningumą, atsakingumą, korupcijos netoleravimą, taip pat aprašomi pavyzdiniai galimos korupcinio pobūdžio rizikos atvejai ir darbuotojų veiksmai su jais susidūrus. 2. Kitas, negu nurodyta šio straipsnio 1 dalyje, viešojo sektoriaus subjektas ir jame dirbantys asmenys vadovaujasi pasirinktinai savo arba savarankiškos įstaigos, kuriai viešojo sektoriaus subjektas yra tiesiogiai arba netiesiogiai pavaldus ir (ar) priskirtas pagal valdymo sritį, patvirtintais antikorpucinio elgesio standartais“.

Agentūroje patvirtintuose teisės aktuose, reglamentuojančiuose darbuotojų elgesį, nėra aprašomi pavyzdiniai galimos korupcinio pobūdžio rizikos atvejai ir darbuotojų veiksmai su jais susidūrus.

4.2. Mažo reikšmingumo

4.2.1. Pagal LR Korupcijos prevencijos įstatymo 12 str. ir LR Vyriausybės nutarimą Nr. 480 nuo 2022 m. sausio 1 d. taikomas reikalavimas viešojo sektoriaus subjekto interneto svetainėje

skelbti nustatyto Atsparumo korupcijai lygio rezultatus. Iki šiol Agentūros interneto svetainėje Atsparumo korupcijai lygio rezultatai nebuvo skelbiami.

Geroji praktika

Įstaigos vadovo vaidmuo kuriant ir palaikant antikorupcinę aplinką įstaigoje:

- savo asmeniniu pavyzdžiu turėtų nuolat skatinti laikytis aukščiausių elgesio standartų, o jo antikorupcinė pozicija turi būti aiški visiems įstaigos darbuotojams;
- užtikrinti, kad pagal kompetenciją būtų įgyvendinama valstybės politika korupcijos prevencijos srityje vadovaujamoje įstaigoje.

Agentūros nedetalizuotas vadovybės įsipareigojimas vykdyti korupcijos prevenciją įtrauktas į Agentūros Veiklos politiką. Vienas iš STT Korupcijos prevencijos vadove siūlomų gerosios praktikos pavyzdžių – išsamiau išreikšta vadovų antikorupcinė pozicija - Atsparumo korupcijai politika. ISO 37001:2016 standartas (5.1.1p.) numato, kad viena iš priemonių, kurią organizacijos vadovybė pasitelkia demonstruodama lyderystę ir įsipareigojimą antikorupcinės vadybos sistemos atžvilgiu, yra Atsparumo korupcijai politikos patvirtinimas. Remiantis standarto 5.2 p. antikorupcinėje politikoje: draudžiama korupcija, reikalaujama laikytis organizacijai taikomų antikorupcinių teisės aktų, politika sudaromos sąlygos nustatyti antikorupcinius tikslus, atlikti jų vertinamąją analizę ir juos pasiekti, į politiką įtrauktas įsipareigojimas laikytis antikorupcinės vadybos sistemos reikalavimų, ja skatinama pasitikinti ir nesibaiminant sankcijų gera valia arba remiantis pagrįstu įsitikinimu reikšti susirūpinimą, į ją įtrauktas įsipareigojimas nuolat gerinti antikorupcinę vadybos sistemą, paaiškinami antikorupcinės atitikties funkcijos vykdytojo įgaliojimai ir nepriklausomumas, kuria paaiškinamos antikorupcinės politikos nesilaikymo pasekmės. Antikorupcinė politika turi būti prieinama susipažinti kaip dokumentuota informacija, prieinama susipažinti atitinkamoms suinteresuotosioms šalims.

Išvada apie vidaus kontrolės veikimą ir jos įvertinimą

Atsižvelgiant į vidaus kontrolės aplinkos, rizikos vertinimą, kontrolės veiklos, informavimo ir komunikacijos bei stebėsenos vertinimą, vidaus kontrolė vertinama **Gerai**.

5. Rekomendacijos¹⁵

5.1. Vidutinio reikšmingumo:

- 5.1.1. Rekomenduojame: 1) kol atsiras galimybė į už Antikorupcinės aplinkos kūrimą atsakingo darbuotojo pareigybę priimti atskirą darbuotoją, papildyti dabar paskirto darbuotojo pareigybės aprašymą arba papildyti D įsakymą, detalizuojant funkcijas, kurias turi atlikti už Antikorupcinės aplinkos kūrimą atsakingas darbuotojas; 2) išaiškėjus situacijai dėl 2022 m. finansavimo, rekomenduojama priimti darbuotoją į Patarėjo teisės klausimais pareigybę, jo funkcijas detalizuoti pareigybės aprašyme; parengti korupcijos prevencijos tvarkos aprašą, kuriame būtų detalizuota korupcijos prevencijos vykdymo tvarka .
- 5.1.2. Rekomenduojame: 1) rengiant Agentūros Korupcijos prevencijos priemonių planą, atsižvelgti į Korupcijos prevencijos veiksmų planų, jų projektų ir planų

¹⁵ Pavyzdinės vidaus audito metodikos, patvirtintos Finansų ministro 2019-12-23 įsakymu Nr.1K-402, 45.2 3. papunktis, 47 ir 48 punktai.

įgyvendinimo vertinimo tvarkos aprašo 1 priede rekomenduojamą Plano struktūrą ir papildyti Planą pastebėjime nurodyta informacija.

- 5.1.3. Rekomenduojame papildyti naudojamus Agentūros darbuotojų elgesį reglamentuojančius dokumentus pavyzdiniais galimos korupcinio pobūdžio rizikos atvejais ir nurodyti darbuotojų veiksmus su jais susidūrus arba taikyti LR SADM parengtą Antikorupcinio elgesio kodeksą. Su atnaujintais dokumentais darbuotojai turi būti supažindinti pasirašytinai.

5.2. Mažo reikšmingumo

- 5.2.1. Rekomenduojame Agentūros interneto svetainėje paskelbti 2021 m. korupcijos tikimybės vertinimo metu nustatyto Atsparumo korupcijai lygio (vertinant VP sritį) ir šio vidaus audito metu nustatyto Atsparumo korupcijai lygio rezultatus.
- 5.2.2. Rekomenduojame įtraukti Atsparumo korupcijai politiką į Agentūros taikomų antikorupcinių priemonių sąrašą, vadovybei patvirtinti Atsparumo korupcijai politiką ir įsipareigoti bei įpareigoti jos laikytis visus darbuotojus.

Vidaus audito ataskaitą sudaro 22 lapai.

VAS vedėja

(Parašas)

Jurgita Burokevičienė

PRIEDAI

1. PRIEDAS. SANTRUMPOS IR SAŲVOKOS.

Agentūra – Europos socialinio fondo agentūra;
AKL – atsparumo korupcijai lygis;
D – direktorius;
ESFA – Europos socialinio fondo agentūra;
LR – Lietuvos Respublika;
PPVS – Pirkimų ir projektų vykdymo skyrius;
PS – Personalo skyrius;
SADM – Socialinės apsaugos ir darbo ministerija;
Sp – specialistas;
STT – Specialiųjų tyrimų tarnyba;
ŠMSM – Švietimo, mokslo ir sporto ministerija;
TS – teisės skyrius;
VAS – vidaus audito skyrius;
Vd – vedėjas;
VP – viešieji pirkimai;
VPV – viešųjų pirkimų vadovas.

2. PRIEDAS. VIDAUS AUDITO APIMTIS IR METODAI.

Vidaus audito apimtis nuo 2020 m. sausio 1 d. iki 2022 m. sausio 31 d.

Vidaus audito metodai Dokumentų ir duomenų tikrinimas, paklausimas, patvirtinimas, analitinės procedūros

3. PRIEDAS. VIDAUS AUDITO VERTINIMO KRITERIJAI.

Vidaus audito vertinimo kriterijai

1. LR korupcijos prevencijos įstatymas 2002 m. gegužės 28 d. Nr. IX-904, Suvestinė redakcija nuo 2022-01-01;
2. LR viešųjų ir privačių interesų derinimo valstybinėje tarnyboje 1997 m. liepos 2 d. įstatymas Nr. VIII-371, suvestinė redakcija nuo 2020 m. liepos 11 d.;
3. Lietuvos Respublikos finansų ministro 2021 m. vasario 22 d. įsakymas Nr. 1k-54 „Dėl finansų ministro 2004 m. vasario 12 d. įsakymo Nr. 1k-047 „Dėl Lietuvos Respublikos finansų ministerijos 2016–2025 metų antikorupcinės programos patvirtinimo“ pakeitimo“;
4. Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2002 m. spalio 8 d. nutarimas Nr. 1601 „Dėl korupcijos rizikos analizės atlikimo tvarkos patvirtinimo“;

5. Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2003 m. balandžio 18 d. nutarimas Nr. 480 „Dėl bendrųjų reikalavimų valstybės ir savivaldybių institucijų ir įstaigų interneto svetainėms ir mobiliosioms programoms aprašo patvirtinimo“, suvestinė redakcija nuo 2022 m. sausio 15 d.;
6. Lietuvos Respublikos specialiųjų tyrimų tarnybos direktoriaus 2011 m. gegužės 13 d. įsakymu Nr. 2-170 patvirtintos Valstybės ar savivaldybės įstaigų veiklos sričių, kuriose egzistuoja didelė korupcijos pasireiškimo tikimybė, nustatymo rekomendacijos;
7. Lietuvos Respublikos specialiųjų tyrimų tarnybos 2018 m. sausio 24 d. Antikorupcinės aplinkos viešajame sektoriuje kūrimo ir įgyvendinimo vadovas;
8. Lietuvos Respublikos Specialiųjų tyrimų tarnybos direktoriaus 2021 m. gruodžio 28 d. įsakymo Nr. 2-283 „Dėl korupcijos prevencijos veiksmų planų, jų projektų ir planų įgyvendinimo vertinimo tvarkos aprašo patvirtinimo“ Priedas Nr.1 „Šakinių, savivaldybių, savarankiškų įstaigų veiklos sričių ir viešojo sektoriaus subjektų korupcijos prevencijos veiksmų planų rengimo gairės“.
9. Lietuvos Respublikos specialiųjų tyrimų tarnybos parengta mokymo medžiaga „Informacijos apie asmenis, siekiančius eiti ar einančius pareigas valstybės ar savivaldybės įstaigoje ar įmonėje, taip pat asmenis, kuriuos į pareigas Europos Sąjungoje ar tarptautinėse institucijose teikia Lietuvos Respublika, pateikimas“, Vilnius, 2017;
10. Lietuvos Respublikos specialiųjų tyrimų tarnybos 2018 m. balandžio 3 d. rašto Nr. 4-01-2512 priedas (atnaujintas 2018 m. gegužės 3 d.) „Specialiųjų tyrimų tarnybos nustatyti korupcijos rizikos veiksniai viešųjų pirkimų srityje“;
11. Lietuvos Respublikos specialiųjų tyrimų tarnybos parengta mokymo medžiaga „Korupcijos rizikos veiksniai viešuosiuose pirkimuose ir kaip juos eliminuoti“;
12. Lietuvos Respublikos specialiųjų tyrimų tarnybos parengta mokymo medžiaga „Korupcijos prevencijos programų ir planų rengimas“, 2017 m.;
13. Agentūros D 2020 m. kovo 8 d. patvirtinta „Atmintinė dėl privačių interesų deklaracijų pildymo“, versija 1.2;
14. Agentūros D 2021 m. kovo 9 d. įsakymu Nr. V-2021-00028 patvirtintas „Informacijos apie pažeidimus Europos socialinio fondo agentūroje teikimo ir nagrinėjimo tvarkos aprašas“ Nr. MT-007, įsigaliojimo data 2021 m. kovo 10 d., versija 1.1;
15. Agentūros D 2020 m. gruodžio 22 d. įsakymu Nr. V-2020-00104 patvirtintas „Etikos kodeksas“ Nr. MT-022, įsigaliojimo data 2020 m. gruodžio 23 d., versija 1.2;
16. 2021 m. lapkričio 24 d. Vyriausiosios tarnybinės etikos komisijos sprendimas „Dėl rekomendacijų dėl Lietuvos Respublikos viešųjų ir privačių interesų derinimo įstatymo laikymosi kontrolės ir priežiūros patvirtinimo“ Nr. KS-332;
17. Agentūros 2020 m. gruodžio 22 d. įsakymu Nr. V-2020-00105 patvirtintas „ESFA dovanų, gautų pagal tarptautinį protokolą ar tradicijas, taip pat reprezentacijai skirtų dovanų perdavimo, vertinimo, registravimo, saugojimo ir eksponavimo tvarkos aprašas“ Nr. MT-047, įsigaliojimo data 2020 m. gruodžio 23 d., versija 1.0;
18. Rekomendacinės vidaus kontrolės sukūrimo, veikimo ir tobulinimo, jos vertinimo gairės viešojo sektoriaus subjektams, 2014 m.;

19. ISO 9001:2015 „Kokybės vadybos sistemos. Reikalavimai.“
20. ISO 37001:2016 „Antikorupcinės vadybos sistemos. Reikalavimai ir naudojimo gairės“.

4 PRIEDAS. ATRANKOS LAPAS

**Audituojamas
subjektas:**

Visi padaliniai

2020 m. sausio 1 d. iki 2022 m. sausio 31 d.

**Analizuojamas
laikotarpis:
Tikslas:**

Atrinkti dokumentus, siekiant išanalizuoti ir įvertinti, ar Agentūroje tinkamai vykdoma korupcijos prevencija

**Procedūros atlikimo
būdas:**

Atranka

APRAŠOMOJI DALIS

Detalioams audito procedūroms atlikti bei išvadoms apie visumą pateikti atlikta vidaus audito atranka.

Atliekamo vidaus audito tikslams pasiekti bei siekiant, kad atrinktoji dalis kuo objektyviau atspindėtų visumą, atsižvelgiant į turimus personalo išteklius, vidaus auditui atrinkti:

Korupcijos prevencijos planų rengimas, įgyvendinimas, stebėseną

Tikrinimui atrinktas 2019-2021 m. Korupcijos prevencijos priemonių planas ir 2022-2024 m. Korupcijos prevencijos priemonių planas, 2020 m., 2021 m. Korupcijos prevencijos priemonių įgyvendinimo ataskaitos.

Korupcijos pasireiškimo tikimybės nustatymas

Tikrinimui atrinktas 2021 m. Agentūros atliktas Korupcijos pasireiškimo tikimybės nustatymas už 2020 m.

Valstybės tarnautojų ir darbuotojų antikorupcinis švietimas

Analizuotos 2020-21 m. vykdytos antikorupcinio švietimo priemonės.

Personalo patikimumo užtikrinimas

Tikrintas personalo patikimumo užtikrinimas 2021 m.

Privačių interesų deklaravimas

Tikrintas privačių interesų deklaravimas 2021 m.

5 PRIEDAS. REKOMENDACIJŲ ĮGYVENDINIMO PRIEMONIŲ PLANAS.